

Broj:01/ *1598*

Podgorica, 19.09.2024.godine

UNIVERZITET CRNE GORE
-Odboru za doktorske studije i Senatu-

PODGORICA

Predmet: Materijal za sjednicu Odbora i Senata

Poštovani,

U skladu sa članom 35. Pravila doktorskih studija, dostavljamo Vam materijal za narednu sjednicu Odbora za doktorske studije, odnosno Senata Univerziteta Crne Gore i to:

-Ocjena prijave doktorske teze i kandidata (obrazac D1) sa propratnom dokumentacijom za mr Veru Gojčaj.

DEKAN
Prof. dr Mijat Jocović

UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA
DOKTORSKE STUDIJE

Br. 01/2601

Podgorica, 19.09.2024.god.

Na osnovu čl. 64. Statuta Univerziteta Crne Gore, člana 35. Pravila doktorskih studija, Vijeće Ekonomskog fakulteta je na sjednici održanoj 19.09.2024.godine donijelo

ODLUKU

1. Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu prijave doktorske teze i kandidata **mr Vere Gojčaj**.
2. Prihvata se kao podobna za izradu doktorska teza pod nazivom „**Uticaj transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju**“ i kandidat **mr Vera Gojčaj**.
3. Predlog dostaviti Odboru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore koji su nadležni za donošenje konačne Odluke.

OBRAZLOŽENJE

Vijeće Ekonomskog fakulteta je na sjednici održanoj 19.09.2024.godine razmatralo Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze „**Uticaj transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju**“ i kandidata **mr Vera Gojčaj**.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

DOSTAVLJENO:

- a/a
- referentu doktorskih studija,
- Centru za doktorske studije,
- Senatu UCG.

A handwritten signature, possibly of the recipient or a witness, located at the bottom left of the page.

OCJENA PRIJAVE DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Vera Gojčaj
Fakultet	Ekonomski fakultet Podgorica
Studijski program	Doktorske studije ekonomije
Broj indeksa	D 4/22
Podaci o magistarskom radu	<i>Naziv:</i> Analiza reforme primarnog nivoa zdravstvene zaštite u Crnoj Gori <i>Naučna oblast:</i> Makroekonomija <i>Institucija na kojoj su završene magistarske studije:</i> Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore <i>Godina završetka:</i> 2015. <i>Srednja ocjena:</i> odličan A (10)
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Uticaj transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju
Na engleskom jeziku	The impact of the transparency and independence of the central banks of the Western Balkan countries on inflation
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	
Naučna oblast doktorske disertacije	Makroekonomija, Kvantitativna ekonomija
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Ekonomski fakultet Podgorica, UCG, Crna Gora	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA	
Javna odbrana polaznih istraživanja kandidatkinje mr Vere Gojčaj organizovana je 28.06.2024. godine (petak), u sali Tempus, na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, Univerzitet Crne Gore, sa početkom u 10:00h, pred Komisijom u sastavu: Prof. dr Maja Baćović, redovna profesorica, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, predsjednica Komisije, Prof. dr Vesna Karadžić, redovna profesorica, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, mentor, Prof. dr Sergej Gričar, vanredni profesor, Fakultet za ekonomiju i informatiku i Fakultet za poslovne i menadžment studije, Univerzitet Novo Mesto, Slovenija, mentor, Prof. dr Nikola Fabris, redovni profesor, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu, Srbija, član Komisije, Doc. dr Ana Mugoša, docent, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, član Komisije.	

Iz opravdanih razloga, drugi mentor prof. dr Sergej Gričar i član Komisije prof. dr Nikola Fabris, prisustvovali su odbrani polaznih istraživanja posredstvom Zoom aplikacije.

Na početku odbrane, predsjednica Komisije, prof. dr Maja Baćović, pročitala je saglasnost Odbora za doktorske studije, br. 01/2-1305/7, o prihvatanju predloga imenovanja Komisije za odbranu polaznih istraživanja doktorske disertacije kandidatkinje mr Vere Gojčaj, a onda i upoznala kandidatkinju i članove Komisije sa procedurom odbrane, nakon čega je dala riječ kandidatkinji da izloži rezultate dosadašnjeg rada i zaključke do kojih je došla tokom polaznih istraživanja.

Kandidatkinja je u izlaganju detaljno obrazložila odabranu temu doktorske disertacije, predstavila dosadašnja naučna istraživanja u ovoj oblasti, izložila definisane ciljeve i hipoteze istraživanja, metodologiju, kao i plan istraživanja i očekivani naučni doprinos disertacije. Nakon izlaganja uslijedila su mišljenja, komentari, sugestije, pitanja i diskusija članova Komisije sa kandidatkinjom.

Komisija je, uzimajući u obzir kvalitet sprovedenih polaznih istraživanja i kvalitet odbrane, jednoglasno donijela odluku da je kandidatkinja uspješno odbranila svoja polazna istraživanja.

Odbrana polaznih istraživanja završena je u 10:45h.

B. OCJENA PRIJAVE TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

B1. Obrazloženje teme

Centralno bankarstvo je privuklo veliko interesovanje ekonomista, politikologa i naučnika, sa brojnim studijama koje raspravljaju i istražuju različite teme (Makrychoriti & Pasiouras, 2021). U ranijim istorijskim periodima centralno bankarstvo se izuzetno razlikovalo od današnjeg. Centralne banke nisu objavljivale svoje informacije o cijenama i portfelju. Zbog privilegovanog odnosa sa državom, informacije su bile poznate samo banci i klijentu. U takvim okolnostima, centralne banke nisu bile transparentne. Tokom poslednjih godina, odnos centralnih banaka sa javnošću u doživio je radikalan preokret od tajnosti do ekstenzivne komunikacije (Barthélemy, Dupraz, Gaballo i Istrefi, 2019). S obzirom na značajan nivo međusobne povezanosti privrednih procesa u svim oblastima nacionalne privrede i odlučujuću ulogu bankarskog sistema u obezbjeđivanju ekonomskog razvoja, objelodanjivanje ekonomskih informacija o bankarskoj regulativi je preduslov za unapređenje finansijskog planiranja subjekata realnog sektora, finansijskih institucija, dugoročne finansijske stabilnosti domaćinstava i preduslov za progresivni ekonomski razvoj (Yurivna, 2020).

Demokratizacija je doprinijela nezavisnosti centralne banke, koja je po mišljenju mnogih autora usko povezana sa transparentnošću. Nezavisnost centralne banke predstavlja uobičajenu praksu u velikom broju zemalja, povezujući je sa povoljnim ekonomskim performansama, izolujući monetarnu politiku od distorzije političkih ciklusa, povezanih sa izbornim poslovnim ili stranačkim ciklusima (Ezzat & Fayed, 2019). Uloga centralnih banaka na globalnom nivou uključuje postizanje i obezbjeđivanje stabilnosti cijena, izdavanje zakonskog sredstva plaćanja i zdrav i stabilan finansijski sistem. Da bi efikasno obavljale ove funkcije, centralne banke u većini razvijenih zemalja su zakonom zaštićene od političkog uplitanja (Okorie, 2021). Nezavisnost i transparentnost centralne banke signaliziraju investitorima širom svijeta kredibilitet monetarne politike i institucionalne stabilnosti (Kwabi & Boateng, 2020).

Na osnovu istraživanja literature uočeno je da postoji jaz u postojećoj teoriji i empirijskim istraživanjima. U Crnoj Gori i ostalim zemljama Zapadnog Balkana niko nije sproveo analizu ove vrste. Za ovaj region ne postoje istraživanja koja ispituju uticaj transparentnosti i nezavisnosti

centralnih banaka na inflaciju.

Istraživanje predložene teme obaviće se na uzorku od 6 zemalja Zapadnog Balkana u tranziciji (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Sjeverna Makedonija i Srbija), s posebnim istraživačkim osvrtnom na Crnu Goru. Odabrane zemlje su u posmatranom periodu prošle ili još uvijek prolaze kroz proces tranzicije od planske ka tržišnoj ekonomiji, na različitim su nivoima razvijenosti, sa različitim sistemima i valutama plaćanja i biće zanimljivo istražiti kakav je uticaj nezavisnosti i transparentnosti centralnih banaka na inflaciju.

Cilj ove disertacije je naučnoistraživački rezultat koji na naučno zasnovan način istražuje ulogu transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana u kontroli stope inflacije. Empirijskim dokazima iz regiona Zapadnog Balkana, pružiće se jasnija slika o uticaju transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju. Svrha ove analize je i da predstavlja pomoć centralnim bankarima da odluče koji bi specifični aspekti transparentnosti i nezavisnosti trebalo da budu poboljšani.

Tema koja je predmet ove doktorske disertacije, a koja istražuje efekte transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju ima svoje specifičnosti u odnosu na dosadašnja istraživanja, što je čini aktuelnom, originalnom i izazovnom. Ove specifičnosti se ogledaju u odabiru zemalja koje su predmet analize a za koje do sada nije bilo ovakvih istraživanja, činjenici da neke od njih koriste euro kao zvanično sredstvo plaćanja, dok druge imaju sopstvenu valutu, kao i da se radi o zemljama kandidatima ili potencijalnim kandidatima za pristupanje EU. Takođe, analizirane zemlje se nalaze na različitim nivoima razvijenosti. Uz to, analiza se sprovodi za period 2010-2022. koji je obilježila globalna zdravstvena kriza, odnosno pandemija Covid-19. Zato se može zaključiti da je predložena tema doktorske disertacije aktuelna i njena razrada može doprinijeti rešavanju nekih otvorenih pitanja u dosadašnjim istraživanjima korelisanosti transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka i inflacije.

B2. Cilj i hipoteze

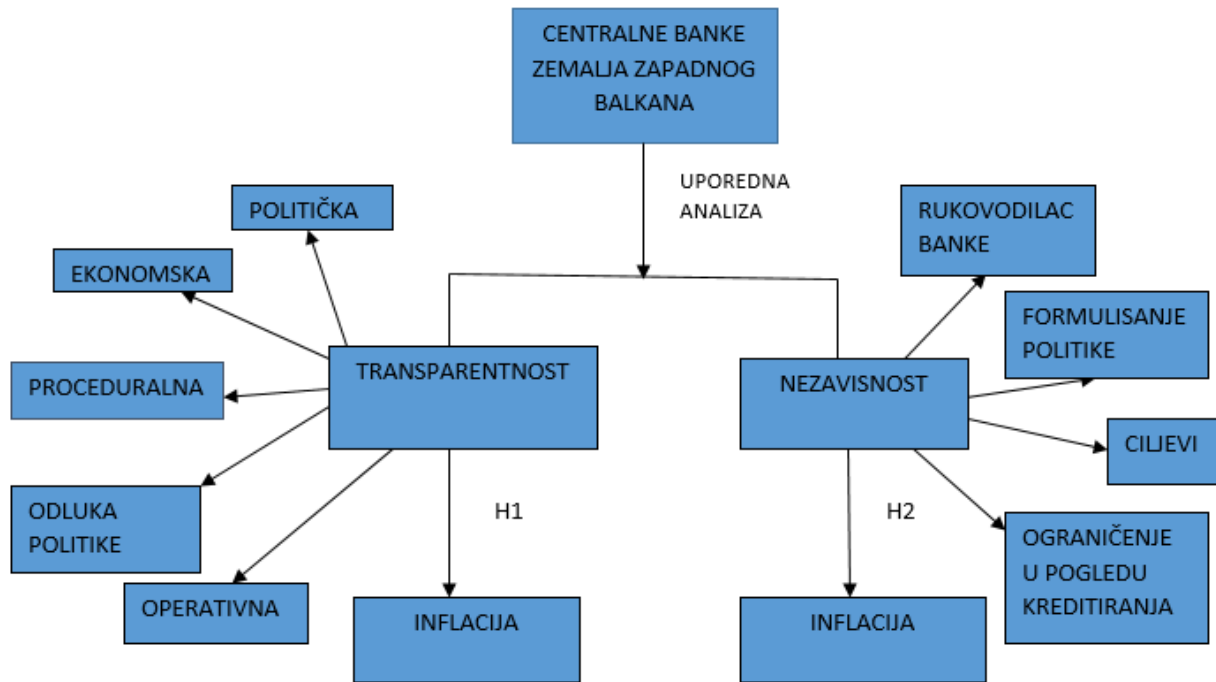
Istraživanje u okviru ove doktorske disertacije ima za osnovni cilj istraživanja da se korišćenjem odgovarajuće ekonometrijske metodologije na sistematičan način ispita i kvantifikuje efekat transparentnosti i nezavisnosti centralne banke na inflaciju na primjeru šest zapadnobalkanskih zemalja u tranziciji; da se korišćenjem odgovarajuće metodologije izračuna indeks transparentnosti i nezavisnosti tih centralnih banaka, te da se na osnovu njih izvedu naučno zasnovani zaključci i daju preporuke za unapređenje nivoa transparentnosti u analiziranim zemljama.

Na bazi osnovnog cilja istraživanja definisani su i sljedeći podciljevi:

- Utvrditi značaj transparentnosti i nezavisnosti u centralnom bankarstvu.
- Izvršiti analizu transparentnosti centralne banke u teoriji (politička, ekonomska, proceduralna, odluka politike i operacionalna transparentnost).
- Izvršiti teorijsku analizu nezavisnosti centralne banke.
- Analizirati izračunate indekse transparentnosti centralnih banaka Zapadnog Balkana.
- Analizirati izračunate indekse nezavisnosti centralnih banaka Zapadnog Balkana.
- Utvrditi uticaj transparentnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na nivo inflacije.
- Utvrditi uticaj nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na nivo inflacije.

- Dati preporuke za unapređenje transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka Zapadnog Balkana.

Polazeći od definisanih istraživačkih ciljeva i hipoteza, razvijen je konceptualni model istraživanja predstavljen grafikom 1.

Grafik 1: Istraživački model

Pored navedenog, cilj istraživanja je i da se provjeri istinitost sledećih istraživačkih hipoteza:

H1: Rast transparentnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana dovodi do statistički značajnog pada inflacije.

Ova hipoteza ima cilj da ispita uticaj transparentnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju. Rat u Ukrajini doveo je do značajnog povećanja cijena energenata i hrane, pošto su Rusija i Ukrajina bile glavni dobavljači energije i hrane za evropske zemlje (Blot, Creel i Geerolf, 2023). Međutim cijene energenata i hrane su rasle i zbog nastanka pandemije korona virusa. Podaci Svjetske banke pokazuju da je inflacija na Zapadnom Balkanu zabilježila u 2022. godini najviši nivo u prethodne dvije decenije. Prema Međunarodnom monetarnom fondu, inflacija je izazov za zemlje Zapadnog Balkana zbog visokih stopa siromaštva. Održiva viša inflacija takođe implicira potencijalni gubitak konkurentnosti s obzirom na režime fiksnog deviznog kursa u regionu, u vidu valutnog odbora (Bosna i Hercegovina), režima vezanog deviznog kursa (Sjeverna Makedonija), stabilizovanog kursa režima (Srbija) i jednostrane euroizacije (Crna Gora i Kosovo). Hiperinflacija u prošlosti, institucionalni izazovi i ograničeni alati centralnih banaka zbog režima deviznog kursa sugerišu da inflacija može duže ostati visoka. Brojna istraživanja ukazuju na negativnu vezu između transparentnosti i inflacije: Weber (2018), Oikonomou, Papadamou, Spyromitros (2021) itd. Rezultati dobijeni testiranjem ove hipoteze mogu pomoći kreatorima monetarne politike centralnih banaka u borbi protiv inflacije. Hipoteza H1 testiraće se pomoću Panel Autoregressive distributed lag model (ARDL). Primijeniće se tri

pristupa ARDL modela: the Mean Group (MG), Pooled Mean Group (PMG) i Dynamic Fixed Effects (DFE). Završnim sprovođenjem Hausman testa izabraće se najbolji procjenitelj od navedenih pristupa. Zavisna varijabla u modelu biće inflacija, a nezavisne varijable biće: transparentnost centralne banke, nezavisnost centralne banke, otvorenost centralne banke i rast monetarnog agregata. Za varijablu transparentnost izračunaće se indeksi putem anketnog istraživanja. Kreiraće se upitnik prema metodologiji koju je razvio Geraats (2000), koji je podijelio transparentnost centralne banke u pet dimenzija: političku, ekonomsku, proceduralnu, transparentnost odluka politike i operativnu.

H2: Rast nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana dovodi do statistički značajnog pada inflacije.

Ova hipoteza ima cilj da ispita uticaj nezavisnosti centralne banke na inflaciju. Veliki broj istraživača fokusirani su na odnos nezavisnosti centralnih banaka i inflacije, smatrajući da je inflacija negativno povezana sa nezavisnošću centralne banke: Garriga i Rodriguez (2019), Zheng (2021) itd. Opšti zaključak ovih empirijskih istraživanja je da rast nezavisnosti centralne banke dovodi do pada inflacije, te je ova hipoteza formulisana na bazi očekivanja izvedenih na osnovu ovih istraživanja. Drugačiji rezultat da nezavisnost centralne banke ne dovodi do pada inflacije prikazao je Anwar (2022). On istražuje povezanost nezavisnosti centralne banke i inflacije za 37 zemalja u razvoju u periodu od 1972. do 2019. godine. Rezultat nije pokazao značajnu vezu između nezavisnosti centralne banke i inflacije. Primjenom odgovarajućeg ekonometrijskog modela biće ispitana hipoteza o korelisanosti nezavisnosti centralne banke i inflacije. Kao mjera nezavisnosti centralne banke služe indeksi nezavisnosti. Indeksi nezavisnosti za zemlje Zapadnog Balkana će se izračunati prema metodologiji Cukierman, Webb i Neyapti (1992), na osnovu zakona, statuta i drugih dokumenata raspoloživim na sajtovima centralnih banaka.

B3. Metode i plan istraživanja

Polazeći od utvrđenih ciljeva istraživanja i definisanih hipoteza, istraživanje u okviru doktorske disertacije biće sprovedeno u tri faze i imaće dva dijela – teorijsko i empirijsko istraživanje.

U prvoj fazi istraživanja, teorijski dio disertacije biće zasnovan na postojećem znanju iz ove oblasti, koristeći relevantne knjige, naučne članke i druge publikacije, odnosno sekundarne izvore dostupne u bazama kao što su Web of Science, Science Direct, Google Scholar i EBSCO. U analiziranju naučnog nasleđa, poštovaće se principi sistematičnosti i kritičnosti kako bi se proizvela nova naučno relevantna informacija.

U drugoj fazi, istraživanje će se u velikoj mjeri zasnivati na primjeni metode analize i sinteze u cilju raščlanjivanja i povezivanja činjenica formiranih na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka. U disertaciji će biti primijenjen deskriptivni statistički metod za analizu uticaja transparentnosti i nezavisnosti centralne banke na inflaciju, kao i metod komparativne analize, radi poređenja različitih praksi u analiziranim zemljama. Kao instrumente proučavanja problema koristiće se raspoloživi empirijski podaci koji će pomoći da se na osnovu teorijske analize, na kraju donesu zaključci. Za mjerenje ekonomskih i logičnih pretpostavki koristiće se metode indukcije i dedukcije.

U trećoj fazi istraživanja, koja je empirijskog karaktera, akcenat će biti na prikupljanju relevantnih statističkih podataka i kreiranju adekvatnog ekonometrijskog modela kako bi se, uz pomoć programske (softverske) podrške, ispitala korelisanost između transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka i inflacije.

U empirijskoj analizi će se primijeniti Panel Autoregressive distributed lag model (ARDL), zbog svojih brojnih prednosti. ARDL model se koristi za analizu kointegracionih vremenskih serija za ispitivanje dinamike u kratkom i dugom roku.

Za potrebe testiranja definisanih hipoteza primarni podaci o transparentnosti centralnih banaka dobiće se putem anketnog istraživanja. Anketnim istraživanjem biće obuhvaćene centralne banke u zemaljama Zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo, Sjeverna Makedonija i Srbija). Upitnik je zasnovan na 15 pitanja vezanih za pet dimenzija transparentnosti, prema metodologiji koju je razvio Geraats (2000): politička transparentnost, ekonomska transparentnost, proceduralna transparentnost, transparentnost odluka politike, i operativna transparentnost. Indeks ima minimalnu vrijednost od 0 i maksimalnu vrijednost od 15 poena u slučaju visokog stepena transparentnosti. Usvajanje ovog upitnika, koji su u velikom broju koristili i prethodni istraživači, olakšava mogućnost komparacije istraživanja.

Podaci potrebni za izračunavanje indeksa nezavisnosti centralnih banaka Zapadnog Balkana, pribaviće se na osnovu zakona, statuta i drugih dokumenata objavljenih na sajtovima centralnih banaka za period od 2010 do 2022 godine. Index će se izračunati na osnovu metodologije koju su kreirali Cukierman, Webb i Neyapti (1992). U disertaciji će biti primijenjen metod komparativne analize, gdje će se uporediti izračunata transparentnost i nezavisnost u centralnim bankama zemalja Zapadnog Balkana.

Tokom ekonometrijske analize za specifikaciju i ocjenu modela koristiće se ekonometrijske metode i tehnike, kao što su: testovi specifikacije (ocjena stacionarnosti serije, provjera prisustva autokorelacije, heteroskedastičnosti i drugi), kointegraciona analiza i sl. Primjena pomenutih modela, metoda i tehnika omogućiće donošenje validnih ekonomskih zaključaka.

Ekonometrijski model koji će se koristiti da bi se procijenio uticaj transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju, predstavljen je sljedećom jednačinom:

$$CPI_{it} = \beta_0 + \beta_1 * TRANSPARENCY_{it} + \beta_2 * IND_{it} + \beta_3 * MAG_{it} + \beta_4 * OPENNESS_{it} + \varepsilon_{it}$$

gdje CPI_{it} predstavlja stopu inflacije; nezavisne varijable koje utiču na inflaciju su: transparentnost centralne banke ($TRANSPARENCY_{it}$), nezavisnost centralne banke (IND_{it}), otvorenost centralne banke ($OPENNESS_{it}$), i rast monetarnog agregata (MAG_{it}), β_0 je konstanta (slobodni član), $\beta_1, \dots, \beta_4$ su koeficijenti nezavisnih varijabli koje model ocjenjuje, i označava zemlju, t označava vrijeme, dok je ε_{it} slučajna greška.

Primjenom ARDL regresionog modela na navedenu jednačinu dobija se:

$$CPI_{it} = \alpha_1 + \sum \beta_{1pt=1} * CPI_{it-1} + \sum \beta_{2q1t=0} * TRANSPARENCY_{it-1} + \sum \beta_{3q2t=0} * IND_{it-1} + \sum \beta_{4q3t=0} * MAG_{it-1} + \sum \beta_{5q4t=0} * OPENNESS_{it-1} + \varepsilon_{it}$$

gdje $i=1,2,\dots, N$, $t=1,2,\dots, T$. p i q označavaju broj kašnjenja, α_i je intercept, $\beta_1, \dots, \beta_6$ su koeficijenti u zakašnjenju zavisne promjenljive i regresora.

U analizi će biti korišćen uzorak panel podataka za centralne banke zemalja Zapadnog Balkana za period 2010-2022 godine, pri čemu će se koristiti godišnji podaci. Za istraživanje je uzet period od 2010. do 2022. godine, zbog raspoloživosti podataka. Za korelacionu i regresionu analizu koristiće se softverski paket Stata, a izvor podataka su statističke baze: Svjetske banke (World Development Indicator Database), Međunarodnog monetarnog fonda (World Economic Outlook), Eurostata (European Statistics), centralnih banaka i zavoda za statistiku analiziranih

zemalja.

B4. Naučni doprinos

Ova disertacija će pružiti višestruki naučni doprinos postojećoj literaturi iz oblasti analize centralnog bankarstva. Naučni doprinosi ove doktorske disertacije se mogu sagledati kroz više aspekata:

- Istraživanje obuhvaćeno disertacijom će doprinijeti prevazilaželjlu literaturnog jaza, jer za Crnu Goru i zemlje regiona ne postoji ovakvo istraživanje. Doprinos ovog rada biće očekivani podsticaj daljim istraživanjima ove tematike u Crnoj Gori i zemljama u okruženju.
- Ovim istraživanjem postiže se i prošireni metodološki tretman na posmatranom uzorku. Kako je prethodno navedeno za testiranje hipoteza koristiće se adekvatan istraživački model koji za zemlje Zapadnog Balkana nikada nije korišćen, s obzirom da Zapadni Balkan nije bio predmet ove problematike u postojećoj literaturi. Na bazi anketnog istraživanja u radu će biti analizirana transparentnost i biće izračunat indeks transparentnosti za zemlje Zapadnog Balkana. Ovim će se popuniti jedna važna praznina u literaturi, pošto za posmatrani region ovi indeksi nisu izračunavani.
- Praktični doprinos ovog rada je da će ovo istraživanje biti vrlo značajno i za kreatore ekonomske, prije svega monetarne, politike zemalja Zapadnog Balkana, jer će im ukazati u kom smjeru su potrebna poboljšanja da bi se povećao nivo transparentnosti i nezavisnosti. Važno je istaći i da su zemlje Zapadnog Balkana suočene sa ograničenim instrumentima monetarne politike, stoga će rezultati ovog istraživanja biti od značaja u borbi protiv inflacije.
- Zemlje Zapadnog Balkana su zemlje kandidati za ulazak u EU. Upravo praktični doprinos ove disertacije se može reflektovati i kroz ispunjenje određenih zahtjeva pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko Poglavlje 17 – Ekonomska i monetarna unija, koje u određenoj mjeri uključuje i transparentnost i nezavisnost.

Dodatno, ovaj rad će rezultirati konkretnim preporukama upućenim raznim regulatornim tijelima i kreatorima ekonomske politike analiziranih zemalja, u pogledu mjera koje je potrebno preduzeti radi unapređenja transparentnosti i nezavisnosti.

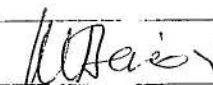
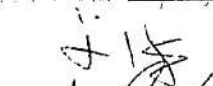
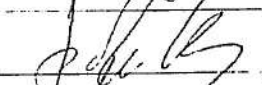
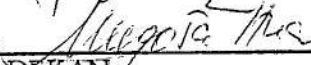
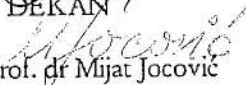
B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Istraživanje je optimalno isplanirano, kako finansijski, tako i organizaciono. Izrada doktorske disertacije ne iziskuje posebna finansijska sredstva, što potvrđuje dostupnost potrebnoj literaturi i podacima, tj. besplatan pristup poznatim bazama podataka. Takođe, kandidatkinja ima sopstvenu, ali i institucionalnu informatičku i tehničku podršku za sprovođenje istraživanja.

Na osnovu navedenog, jasno je da se svi uslovi za realizaciju istraživanja mogu ispuniti i to u skladu sa predviđenim i postavljenim vremenskim rokom. Komisija je mišljenja da Ekonomski fakultet u Podgorici može obezbijediti finansijske i organizacione uslove za realizaciju istraživanja, neophodne za izradu ove doktorske disertacije.

Mišljenje i prijedlog komisije

Prema mišljenju članova Komisije, doktorska disertacija kandidatkinje mr Vere Gojčaj na temu "Uticaj transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju", predstavlja vrijedan i originalan naučno-istraživački poduhvat.

inflaciju“, predstavlja vrijedan i originalan naučno-istraživački poduhvat.		
Predloženi sadržaj, metode i izabrana istraživačka strategija su naučno utemeljeni, te kao takvi zaslužuju pažnju naučne i profesionalne javnosti, uz očekivane konkretne, zanimljive i korisne rezultate u teorijskom i praktičnom smislu.		
Na osnovu navedenog, Komisija je jednoglasno predložila da se prihvati prijedlog doktorske disertacije mr Vere Gojčaj, koja nosi naslov “Uticaj transparentnosti i nezavisnosti centralnih banaka zemalja Zapadnog Balkana na inflaciju“, i da se kandidatkinji odobri nastavak rada na disertaciji.		
Prijedlog izmjene naslova		
/		
Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora		
/		
Planirana odbrana doktorske disertacije		
Ljetnji semestar 2026. godine		
Izdvojeno mišljenje		
/		Ime i prezime
Napomena		
/		
ZAKLJUČAK		
Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA	NE
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata		
Prof. dr Maja Baćović, redovna profesorica, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, Cma Gora, predsjednik		
Prof. dr Vesna Karadžić, redovna profesorica, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, Cma Gora, mentor		
Prof. dr Sergej Gričar, vanredni profesor, Fakultet za ekonomiju i informatiku i Fakultet za poslovne i menadžment studije, Univerzitet Novo Mesto, Slovenija, mentor		
Prof. dr Nikola Fabris, redovni profesor, Ekonomski fakultet Beograd, Univerzitet u Beogradu, Srbija, član		
Doc. dr Ana Mugoša, docent, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, Cma Gora, član		
U Podgorici 10.07.2024.	 MP DEKAN Prof. dr Mijat Jocović	

PRILOG

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PRIJAVE DOKTORSKE TEZE I	
Prof. dr Maja Baćović, predsjednica	1. Rezultati dobijeni primjenom ARDL modela mogu biti bolji ukoliko je vremenska serija duža. Razmotriti mogućnost produženja vremenske serije. 2. Istraživanje se sprovodi na uzorku 6 zemalja Zapadnog Balkana, koje imaju različite monetarne sisteme (sopstvena valuta, eurizacija (dolarizacija), valutni odbor). S obzirom da u različitim institucionalnim uređenjima postoje i različiti instrumenti uticaja na inflaciju, da li smatrate da će ovo uticati na rezultate istraživanja?
Prof. dr Vesna Karadžić, mentor	1. Podatke na osnovu kojih testirate prvu hipotezu prikupićete na osnovu upitnika koji kreirao Geaats. Zašto ste se odlučili da na taj način mjerite transparentnost i da li ste nešto mijenjali u tom upitniku?
Prof. dr Sergej Gričar, mentor	1. U periodu 2010-2022 koji je predviđen za istraživanje u doktorskoj disertaciji, možda bi trebalo uključiti, barem u pogledu prethodnih empirijskih istraživanja, i uticaj negativnih kamatnih stopa koje je uvela ECB, imajući u vidu da Crna Gora i Kosovo de facto upotrebljavaju euro, a ulaze u uzorak zemalja koje se istražuju u ovoj disertaciji. Molim Vas za komentar.
Prof. dr Nikola Fabris, član	1. Da li se transparentnost centralnih banaka može smatrati instrumentom monetarne politike, predlažem da u nekom segmentu disertacije razmotrite uključivanje ovog pitanja.
Docent dr Ana Mugoša, član	1. Da li ste predvidjeli da u istraživanju osim ARDL modela, zbog dužine vremenskih serija i robustnosti, koristite i neki drugi model, npr. ECM?
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	/
(Ime i prezime)	/
(Ime i prezime)	/
ZNACAJNI KOMENTARI	
/	
/	
/	

157
126621

Na osnovu člana 8 stav 4, a u vezi sa članom 32a Pravila doktorskih studija, Odbor za doktorske studije, nakon sprovedenog postupka glasanja, na sjednici održanoj 06. 06. 2024. godine dao je

SAGLASNOST

I

Da se prihvati prijedlog Vijeća Ekonomskog fakulteta, broj 01/1340 od 16. 05. 2024. godine, za imenovanje Komisije za ocjenu prijave doktorske disertacije mr Vere Gojčaj, u sastavu: dr Vesna Karadžić, redovna profesorica Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, dr Sergej Gričar, vanredni profesor Fakulteta za ekonomiju i informatiku i Fakulteta za poslovne i menadžment studije Univerziteta Novo Mesto, Slovenija, dr Nikola Fabris, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, dr Maja Bačović, redovna profesorica Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, dr Ana Mugoša, docentkinja Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

OBRAZLOŽENJE:

Odboru za doktorske studije dostavljen je prijedlog Ekonomskog fakulteta broj 01/1340 od 16. 05. 2024. godine za imenovanje Komisije za ocjenu prijave doktorske disertacije mr Vere Gojčaj, u gore navedenom sastavu.

Pravilima doktorskih studija propisano je da Komisija ima, po pravilu, tri člana, od kojih je jedan član mentor. Članovi komisije moraju biti iz naučne/umjetničke oblasti iz koje se doktorska teza predlaže. Uvidom u prijavu teme, zaključeno je da je predložena Komisija formirana u skladu sa Pravilima doktorskih studija.

Nakon sprovedenog postupka glasanja, od ukupno 11 članova Odbora, glasalo je 9 članova – 9 glasova **ZA**, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, utvrđen je prijedlog kao u dispozitivu.

Broj: 01/2-1305/7

Podgorica, 06. 06. 2024. godine

Predsjednik Odbora za doktorske studije

Prof. dr Boris Vukićević

UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET
EKONOMIJA

Broj dosijea:4/2022

Na osnovu člana 33 Zakona o upravnom postupku (Službeni list CG, br. 56/14,20/15, 40/16 i 37/17) i službene evidencije, a po zahtjevu Gojčaj (Maljota) Vera, izdaje se

POTVRDA O STUDIRANJU

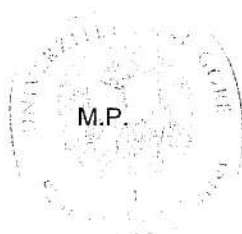
Student **Gojčaj (Maljota) Vera** rođena **25.01.1990.** godine u mjestu **Podgorica**, opština **Podgorica**, **Crna Gora** upisan je studijske **2022/2023** godine u **I** godinu studija, kao student koji se **finansira samostalno** na **doktorske akademske studije**, studijski program **EKONOMIJA**, koji realizuje **EKONOMSKI FAKULTET** Univerziteta Crne Gore u trajanju od **3 (tri)** godine sa obimom od **180** kredita.

Studijske **2023/2024** godine upisala je **I** godinu studija po **2.** put i prijavila je da sluša **1** predmeta sa **20.00** (dvadeset) ECTS kredita.

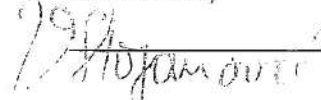
Gojčaj (Maljota) Vera studijske **2023/2024** godine **ima status studenta** koji se **finansira samostalno**.

Uvjerenje se izdaje na osnovu službene evidencije, a u svrhu ostvarivanja prava na: (dječji dodatak, porodičnu penziju, invalidski dodatak, zdravstvenu legitimaciju, povlašćenu vožnju za gradski saobraćaj, studentski dom, studentski kredit, stipendiju, regulisanje vojne obaveze i slično).

Broj: -
Podgorica, 20.09.2024.

SEKRETAR,

UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET
EKONOMIJA

Broj dosijea: 4/2022

Na osnovu člana 33 Zakona o upravnom postupku (Službeni list CG, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), člana 115 Zakona o visokom obrazovanju Službeni list CG, br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19, 74/20 104-/21) i službene evidencije, a po zahtjevu studenta Gojčaj (Maljota) Vera, izdaje se

UVJERENJE O POLOŽENIM ISPITIMA

Student **Gojčaj (Maljota) Vera** rođena **25.01.1990.** godine u mjestu **Podgorica**, opština **Podgorica**, Republika **Crna Gora** upisana je studijske **2022/2023** godine u I godinu studija, kao student koji se **finansira samostalno** na **doktorske akademske studije**, studijski program **EKONOMIJA**, koji realizuje **EKONOMSKI FAKULTET** Univerziteta Crne Gore u trajanju od **3 (tri)** godine sa obimom od **180** ECTS kredita

Student je položio ispite iz sljedećih predmeta:

Red. broj	Se	Naziv predmeta	Datum polaganja	Ocjena	Uspjeh	Broj ECTS kredita
1.	1	METODE EKONOMSKIH ISTRAŽIVANJA	23.01.2023.	A	(odličan)	6.00
2.	1	EKONOMETRIJSKI METODI I MODELI	28.01.2023.	D	(zadovoljavajući)	8.00
3.	1	METRIKA MARKETINGA	03.02.2023.	A	(odličan)	8.00
4.	1	MAKROEKONOMIJA	13.02.2023.	A	(odličan)	8.00
5.	2	STRATEGIJSKI BREND MENADŽMENT	07.07.2023.	A	(odličan)	10.00

Zaključno sa rednim brojem 5.

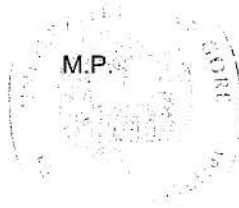
Ostvareni uspjeh u toku studija:

- srednja ocjena položenih ispita **(B) 9.40**
- broj osvojenih ECTS kredita **40.00** ili **66.6 %**
- indeks uspjeha **6.27**

Uvjerjenje se izdaje na osnovu službene evidencije, a u svrhu ostvarivanja prava na: (dječji dodatak, porodičnu penziju, invalidski dodatak, zdravstvenu legitimaciju, povlašćenu vožnju za gradski saobraćaj, studentski dom, studentski kredit, stipendiju, regulisanje vojne obaveze i slično).

Broj: -

Podgorica 20.09.2024.

SEKRETAR,

